

SLIEKKAS

Senosios lietuvių kalbos korpusas (tekstynas, 1500–1800)
Referenzcorpus Altlitauisch (1500–1800)

Lietuvos Mokslo Taryba, sutarties Nr. VAT-42/2012

TURINYS

Korpuso tekstai.....	3
Korpuso sandara	7
1. Metaaprašas (<i>header-information</i>).....	7
2. Teksto pateikimas, struktūrinė, paleografinė, tipografinė ir tekstologinė anotacija.....	7
1 lentelė. Struktūrinių, paleografinių, tipografinių ir tekstologinių pažymų sluoksniai.....	7
1.1. lentelė. Sluoksnyje „Tekstas G“ komentuojama rankraščio ar spausdinto teksto grafinė specifika; vartojami sutartiniai ženklai (ELAN)	9
3. Leksinė anotacija: transliteracija, dabartinė forma, lemavimas, glosavimas	10
2 lentelė. Transliteruota forma, pateikimas dabartine rašyba, lema ir glosa.....	10
4. Lingvistinė anotacija – <i>sliekkasts</i> (<i>sliekkas-tagset</i>).....	13
4.1. Kalbos dalių (gramatinių klasių) žymėjimas (<i>pos-tagging</i>).....	13
3 lentelė. Kalbos dalys (gramatinės klasės) ir jų pažymos	13
4 lentelė. Lemos ir konkrečios žodžio formos kalbos dalis (POS)	14
5 lentelė. Gramatinių pažymų sąrašas: SLIEKKASTS (SLIEKKAS-TAGSET)	16
ADJ – būdvardis, ADJO – kelintinis skaitvardis.....	16
ADV –rieveiksmis	18
AP – prielinksnis	19
CARD – kiekinis skaitvardis.....	20
ITJ – interjekcija: jaustukas, išiktukas.....	21
KO – jungtukas	22
N – daiktavardis	23
P – įvardis.....	24
PTK – dalelytė.....	26
V – veiksmažodis.....	27
4.2. Morfologinė anotacija	29
6 lentelė. Lemos ir konkrečios žodžio formos morfologinė anotacija	29
7 lentelė. Nekintamos morfologinės kategorijos (\pdL, \pdF) ir jų pažymos.....	30
8 lentelė. Fleksinės (kintamos, M2cF forma fleks. pdLF) morfologijos kategorijos ir jų pažymos	32
9 lentelė. Kaitomos kalbos dalys ir jų morfologinių ypatybių anotacijos tvarka	34
9.1. Daiktavardžiai	34
9.2. Veiksmažodžiai ir neasmenuojamosios jų formos.....	35
9.3. Būdvardžiai, kelintiniai skaitvardžiai	37
9.4. Įvardžiai.....	38
9.5. Kiekiniai skaitvardžiai.....	39
9.6. Prieveiksmiai.....	40
10 lentelė. SLIEKKO pažymų komplekse vartojamos kitos pažymos.....	41

KORPUSO TEKSTAI

Giliosios anotacijos referencinis senosios lietuvių kalbos korpusas (SLIEKKAS) turi apimti visus lietuviškai parašytus tekstus nuo rišliosios raštijos pradžios apie 1520 m. iki 1800 metų (XVI–XVIII a.). Periodo pabaigą sutartinai žymi 1800 m. išleista Kristijono Gotlybo Milkaus (Christian Gottlieb Mielcke, 1732–1807) gramatika „Anfangs-Gründe einer Littauischen Sprach-Lehre“ (Königsberg: Hartung). Tekstyno tekstų pagrindas – moksliniai kritiniai leidimai (visais atvejais gretinami su rankraštiniais ar spausdintais originalais) arba specialiai korpusui parengti dokumentiniai paraidiniai tekstų perrašai.

Bandomasis korpusas apima 10 tekstų (apie 350 000 teksto žodžių):

1. **DzP – „Dzūkiški poteriai“** („Pater noster“, „Ave Maria“, „Credo“), ca. 1520 – seniausias žinomas lietuviškas rišlus tekstas; rankraštis; Vilniaus u-to biblioteka, sign.: RS II–3006:
 - vertimas iš lotynų, lenkų ir (ar) vokiečių k.;
 - kritinis lietuviško teksto leidimas: Lebedys, Palionis 1964;
 - plg. URL: <http://www.istorija.net/lituanistica/tevemusu1503.htm>, Zinkevičius 2000.
2. **MŽK 1547** – Martynas Mažvydas, *Catechismusa prasty fadai* – spaudinys; Vilniaus u-to biblioteka, sign.: RS LR 5650, faksimilė: http://atmintis.mb.vu.lt/fedora/repository/gluosnis:VUB01_000408215/; http://gluosnis.vu.lt/biblio/dshow?id=VUB01_408215; Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu, Toruń, sign.: Pol.6.II 189 adl.:
 - verstas ir originalus tekstas;
 - vertimas pagal Martino Lutherio „Mažojo katekizmo“ lenkišką vertimą (Jan Seklucjan, *Katechismu text prosti dla prostego ludu*, 1545; Jan Malecki-Sandecki, *Catechismus to iest nauka Krzescianska*, 1546) ir lotynišką 1529 m. leidimą (pirmas ir antras Johanneso Sauermanno [Sauromano] vertimas: *Parvus catechismus pro pueris in schola*) bei lotynišką Jodoco Willichio katekizmą (*Catechismi Corpus*, 1542); giesmyno vertimas pagal lenkišką Jano Seklucjano giesmyną (*Pieśni duchowne a nabożne*, 1547) ir atskirus vokiškus giesmynus;
 - kritinis lietuviško teksto leidimas: Ročka 1974 (gretintinas su: Bezenberger 1874, Ford 1971);
 - kritiniai lenkiškų vertimo šaltinių leidimai: Rospond 1948 (gretintini su: Neumann 1941), Kalisz 2007; lotyniškų 1529 m. katekizmų leidimai: Luther 1529.
3. **MŽGA 1549** – Martynas Mažvydas, *Giesme S. Ambraŕŕeiiaus* – spaudinys, Lenkijos mokslų akademijos biblioteka (Biblioteka Kórnicka, Kórnik), sign.: Cim.O.279:
 - verstas ir originalus tekstas;
 - vertimas iš lotyniškų „Te Deum laudamus“, „Christus passus est pro nobis“ ir „Christe surrexisti“ tekstų remiantis lenkišku Lutherio „Mažojo katekizmo“ vertimu (Jan Seklucjan 1545, Jan Malecki-Sandecki 1546) bei lenkišku Jano Seklucjano giesmynu (1547);
 - kritinis lietuviško teksto leidimas: Ročka 1974, Dini 1994;
 - kritiniai lenkiškų vertimo šaltinių leidimai: Rospond 1948 (gretintini su: Neumann 1941), Kalisz 2007.
4. **MŽFK 1559** – Martynas Mažvydas, *Forma Chrikstima* – spaudinys, Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu, Toruń, sign.: Pol.6.II.5 adl., Pol.6.II.190 adl., faksimilė: <http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=26738>:
 - verstas tekstas;
 - vertimas pagal vokišką *Form der Tauff. Wie die in der Kirchenordnung des Hertzogthumbs Preussen vnd andern mehr verfasst* (atskiras leidimas, Königsberg: Johann Daubmann, 1559);
 - kritinis lietuviško teksto leidimas: Ročka 1974 (gretintinas su: Bezenberger 1875);
 - vokiško teksto leidimas: Hubatsch 1968.

5. **WP 1573** – *Wolfenbüttelio postilė* – rankraštis, Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttelis, sign.: Cod. Guelf. 11. 2 Aug. 2°, faksimilė: <http://diglib.hab.de/mss/11-2-aug-2f/start.htm>:
 - verstas ir originalus tekstas;
 - vertimas iš/pagal: Johannes Brenz, *Pericopae Euangeliorum*, 1556 (faksimilė: <http://diglib.hab.de/drucke/c-308b-2f-helmst/start.htm>); Antonius Corvinus, *Breues expositiones in Euangelia Dominicalia totius anni*, 1537 (faksimilė: <http://diglib.hab.de/drucke/yv-561-8f-helmst-1/start.htm>); Daniel Greser, *Enarratio brevis et orthodoxa Euangeliorum Dominicalium & Festorum aliquot*, 1567 (faksimilė: <http://diglib.hab.de/drucke/680-38-theol/start.htm>); Niels Hemmingsen, *Postilla seu enarratio Euangeliorum*, 1562 (faksimilė: <http://diglib.hab.de/drucke/c-613-8f-helmst/start.htm>); Martin Luther, *Postilla domestica, hoc est. Simplex et pia Euangeliorum, quae dominicis diebus et in praecipuis festis legi solent, explicatio*, 1553 (faksimilė: <http://diglib.hab.de/drucke/li-4f-298/start.htm>); Arsadius Seehofer, *Enarrationes Euangeliorum Dominicalium*, 1538 (1544 m. leidimo faksimilė: <http://diglib.hab.de/drucke/c-763-8f-helmst/start.htm>); Johannes Spangenberg, *Postilla. Euangelia & Epistolae, quae Dominicis & Festis diebus per totum Annum in Ecclesia proponuntur*, 1553 (faksimilė: <http://diglib.hab.de/drucke/c-779-8f-helmst/start.htm>);
 - vertimo papildymai klasikų, Biblijos ir Bažnyčios tėvų etc. citatomis;
 - kritinis lietuviško teksto leidimas: Gelumbeckaitė 2008a,b.
6. **VE 1579** – Baltramiejus Vilentas, *Enchiridion* – spaudinys, Bibliothek des Geheimen Staatsarchivs Preußischer Kulturbesitz, sign.: XX StUB Königsberg, Nr. 54 [defektinis]; Vilniaus u-to biblioteka, sign.: LR 1386 [defektinis]:
 - verstas ir originalus tekstas;
 - vertimas pagal vokišką Lutherio *Mažąjį katekizmą* (*Der kleine Katechismus*, 1529, 1535, 1536, 1542); iš dalies *MžK* 1547 perdirbinys;
 - kritinis lietuviško teksto leidimas: Ford 1969 (gretintinas su: Bechtel 1882).
7. **DK 1595** – Mikalojus Daukša, *Kathechismas* – spaudinys, Vilniaus u-to biblioteka, sign.: LR 4165, faksimilė: http://atmintis.mb.vu.lt/fedora/repository/gluosnis%3AVUB01_000408123 ; http://gluosnis.vu.lt/biblio/dshow?id=VUB01_408123
 - verstas ir originalus tekstas;
 - vertimas pagal anoniminį lenkišką Jakobo Ledesmos (Diego de Ledesma) katekizmo vertimą *Nauka Chrzcianska. Abo Kátechizmik dla dźiatek* (prieš 1595);
 - kritinis lietuviško teksto leidimas ir lenkiško teksto leidimas: Jakštienė, Palionis 1995.
8. **LyK 1719** – Heinrich Johann Lysius, *Mažas Katgismas* – rankraštis (Biblioteka Jagellońska w Krakowie, sign.: Ms. slav. quart. 4):
 - vertimas pagal vokišką Lutherio *Mažąjį katekizmą* (*Der kleine Katechismus*, 1529, 1535, 1536, 1542);
 - kritinis lietuviško teksto leidimas: Dini 1993 (gretintinas su: Panzer 1993).
9. **EnK 1722** – Gabriel Engel, *Mažas Katgismas* – spaudinys, Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt, Halle, sign.: 155 M 13 c.; Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu, Toruń, sign.: Pol.6.II.196, faksimilė: <http://kpbk.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=26447>; Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka, sign.: D6 5512 [defektinis]:
 - perdirbtas ir išplėstas *LyK* 1719 variantas, paralelus vokiškas ir lietuviškas tekstas.
10. **DM 1765/1775** – Kristijonas Donelaitis, *Metai* – rankraštis ir spaudinys; dvi rankraščio dalys „Pavasario linksmybės“ ir „Vasaros darbai“, Lietuvių literatūros ir tautosakos i-to biblioteka, sign.: F1-5259; kitos dvi rankraščio dalys laikomos dingusiomis:

- originalus tekstas; *DMRh 1818* – Martyno Liudviko Rėzos (Ludwig Jedemin Rhesa) pirmas leidimas (faksimilė: <http://www.epaveldas.lt/vbspi/biRecord.do?biRecordId=34061>); *DMSch 1865* – Augusto Schleicherio leidimas (faksimilė: <http://www.epaveldas.lt/vbspi/biRecord.do?biRecordId=24704>); *DMN 1869* – Georgo Heinricho Ferdinando Nesselmanno leidimas (faksimilė: <http://www.epaveldas.lt/vbspi/biRecord.do?biRecordId=24978>);
- kritinio leidimo pagrindu laikomas: Nesselmann 1869.

Literatūra:

- Bechtel 1882 – *Bartholomäus Willent's litauische Übersetzung des Luther'schen Enchiridions und der Episteln und Evangelien, nebst den Varianten der von Lazarus Sengstock besorgten Ausgabe dieser Schriften*, hrsg. von Fritz Bechtel (*Litauische und Lettische Drucke des 16. Jahrhunderts 3*, hrsg. von Adalbert Bezenberger), Göttingen: Robert Peppmüller, 1882.
- Bezenberger 1874 – *Litauische und Lettische Drucke des 16. Jahrhunderts 1. Der litauische Katechismus vom Jahre 1547*, hrsg. von Adalbert Bezenberger, Göttingen: Robert Peppmüller, 1874.
- Bezenberger 1875 – *Litauische und Lettische Drucke des 16. Jahrhunderts 2. II. Der lettische Katechismus vom Jahre 1586, III. Das litauische Taufformular vom Jahre 1559, IV. Anhang: Das (angeblich altpreuussische) lettische Vaterunser des Simon Grunau*, hrsg. von Adalbert Bezenberger, Göttingen: Robert Peppmüller, 1875.
- Dini 1993 – *Heinrich Johann Lysius. Mažasis Katekizmas*, pagal Berlyno rankraščių parengė Pietro U. Dini, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1993.
- Dini 1994 – DINI, PIETRO U., 1994: *L'Inno di S. Ambrogio di Martynas Mazvydas. Studio filologico-linguistico del testo anti co lituano (1549) e delle sue fonti latine e polacche* (Collana di filologia e letterature slave, diretta da Giovanna Brogi Bercoff e Mario Capaldo), Roma: La Fenice Edizioni.
- Donelaitis 1977 – *Kristijonas Donelaitis. Raštai*, Vilnius: Vaga, 1977.
- Ford 1969 – FORD, GORDON B. JR., 1969: *The Old Lithuanian Catechism of Baltramiejus Vilentas (1579). A Phonological, Morphological and Syntactical Investigation* (Slavistic Printings and Reprintings 71, ed. by C. H. van Schooneveld), The Hague, Paris: Mouton.
- Ford 1971 – *The Old Lithuanian Catechism of Martynas Mažvydas (1547)*, ed. by Gordon B. Ford Jr., Assen: Van Gorcum & Comp. N.V., 1971.
- Gelumbeckaitė 2008a,b – *Die litauische Wolfenbütteler Postille von 1573, Faksimile, kritische Edition und textkritischer Apparat 1, Einleitung, Kommentar und Register 2*, hrsg. von Jolanta Gelumbeckaitė (*Wolfenbütteler Forschungen 118.1-2*), Wiesbaden: Harrassowitz Verlag in Kommission.
- Hubatsch 1968 – HUBATSCH, WALTER, 1968: *Geschichte der evangelischen Kirche Ostpreussens 3. Dokumente*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- Jakštienė, Palionis 1995 – *Mikalojaus Daukšos 1595 metų katekizmas. Katechismus von Mikalojus Daukša vom Jahre 1595*, parengė Vida Jakštienė, Jonas Palionis (Bibliotheca Baltica Lithuania), Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1995.
- Kalisz 2007 – *Jana Seklucjana Pieśni chrześcijańskie dawniejsze i nowe...*, [ed.] Anna Kalisz (Biblioteka tradycji 62), Kraków: Collegium Columbinum, 2007.
- Lebedys, Palionis 1964 – LEBEDYS, J[URGIS] / PALIONIS, J[ONAS], 1964: „Seniausias lietuviškas rankraštinis tekstas“, *Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai 3*, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 109–135.
- Luther 1529 – *D. Martin Luthers Werke. Kritische Gesamtausgabe. Schriften 30.1. Katechismuspredigten 1528. Großer und Kleiner Katechismus 1529*, Weimar: Hermann Böhlau Nachfolger, 1910.
- Nesselmann 1869 – *Christian Donalitus. Littauische Dichtungen nach den Königsberger Handschriften*, hrsg. von G[eorg] H[einrich] F[erdinand] Nesselmann, Königsberg: Verlag von Hübner & Matz, 1869.

- Neumann 1941 – *Studien zum polnischen frühreformatorischen Schrifttum 1. Die Katechismen von 1545 und 1546 und die Polemik zwischen Seklucyan und Maletius*, hrsg. von Friedrich Wilhelm Neumann (*Slavisch-baltische Quellen und Forschungen 11*, hrsg. von Reinhold Trautmann), Leipzig: Markert & Petters Verlag, 1941.
- Panzer 1993 – *Der Kleine Catechismus D.M. Lutheri. Mázas Katgismas D. Mertino Lutteraus. Besorgt von D. Henrich Lysius*, hrsg. von Baldur Panzer, Frankfurt am Main: Peter Lang, 1993.
- Ročka 1974 – *Martynas Mažvydas. Pirmoji lietuviška knyga*, [parengė] Marcelinas Ročka, Vilnius: Vaga, 1974.
- Rospond 1948 – *Druki mazurskie XVI w. Mazurian Printings of the 16-th Century*, [ed.] Stanisław Rospond (*Prace Instytutu mazurskiego 2*), Olsztyn: Wydawnictwo Instytutu mazurskiego, 1948.
- Zinkevičius 2000 – ZINKEVIČIUS, ZIGMAS, 2000: *Lietuvių poteriai. Kalbos mokslo studija*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 71–73.

KORPUSO SANDARA

1. METAAPRAŠAS (HEADER-INFORMATION)

Visi korpuso tekstai turi metaaprašą, kuriame pateikiama (istorinei) kalbotyrai, literatūrologijai ir kitiems mokslams (istorijai, knygotyrai, teologijai) svarbi informacija. Remiantis metaaprašo anotaciniais sluoksniais paieška korpusė galima pagal įvairius kriterijus, pvz., pagal datą, žanrą, kalbos variantą, autorių ir t. t.

2. TEKSTO PATEIKIMAS, STRUKTŪRINĖ, PALEOGRAFINĖ, TIPOGRAFINĖ IR TEKSTOLOGINĖ ANOTACIJA

Pirminiai teksto duomenys yra preindeksuojami chronometro principu (*Timeline*), t. y. iš eilės numeruojami tiek mažiausi teksto vienetai – ženklai, tiek žodžių formos (*Token*). Tekstų kodavimas paženkliui ir pažodžiui leidžia ne tik susieti viso korpuso tekstinius elementus tarpusavyje, bet ir įgalina abiejų pakopų paiešką. Be metaduomenų (*Header information*) apie kiekvieną korpuso tekstą, numatyta įvairių pakopų struktūrinė, paleografinė, tipografinė ir tekstologinė anotacija, kurioje pateikiama informacija apie atskirų ženklų grafinę specifiką bei apie klaidas ir korektūros sluoksnius.

1 lentelė. Struktūrinių, paleografinių, tipografinių ir tekstologinių pažymų sluoksniai

Pažymų sluoksniai (ELAN)	Reikšmė	Pavyzdys
Tekstas R TITUS	tekstas, dokumentinis paraidinis perrašas, paženkliui	prikelima NEDELIAN Egla
Tekstas G	rankraščio arba spaudinio grafinės specifikos komentavimas: šrifto pasikeitimas, šrifto stiliaus ar dydžio pasikeitimas, korektūros vietos, nubraukimai, pabraukimai, trynimai, rašalo spalvos kitimai, santrumpos, diakritikai, ligatūros ir t. t.	žr. žemiau 1.1 lentelę
Tekstas Ž TITUS	tekstas, dokumentinis paraidinis perrašas, pažodžiui	
Tekstas E	aiškiai nustatytos teksto klaidos (autografe, spaudinyje), ištaisyta forma: visas žodis	<E><***> <E?><***>
Tekstas K1a	rankraščio korektūrų sluoksnis: paties rankraščio autoriaus ar perrašytojo daryti taisymai (<i>taisyta iš</i>), išbraukimai: visas žodis	taisyta iš (rašymo procesu): <←***> taisyta iš?: <←***><?> taisyta iš nenustatytos raidės ar žodžio: <←?> išbrauktas žodis: <[[...]]> arba <[[***]]> taisyta iš (parašius žodį): <***→>
Tekstas I1b	korektūrų sluoksnis: paties rankraščio autoriaus ar perrašytojo daryti vėlesni taisymai arba Corrigenda sąrašai spaudiniuose (<i>taisyta arba taisytina i</i>), išbraukimai: visas žodis	tarp eilučių prirašyta forma: <I><***> tarp eilučių prirašyta ir išbraukta forma: <I><***><[[...]]>
Tekstas M1a	rankraščio korektūrų sluoksnis: paties rankraščio autoriaus ar perrašytojo daryti priedašai marginalijoje	marginalijoje prirašyta forma: <M><***>
Tekstas K2a, K3a, K4a ir t.t.	rankraščio korektūrų sluoksnis: kitų amžininkų rankomis tekste daryti taisymai (<i>taisyta i</i>), išbraukimai: visas žodis	WP atveju: K2a – Welterio taisymai:

		<p><W><***>, <W?><***>, <W><[[...]]></p> <p>K3a – Sapūno taisymai: <S><***>, <S?><***>, <S><[[...]]></p> <p>K4a – nenustatyta ranka daryti taisymai: <N><***>, <N><[[...]]></p>
Tekstas K2b, K3b, K4b ir t.t.	korektūrų sluoksnis: kitų amžininkų rankomis marginalijose ar tarp eilučių daryti taisymai ar komentarai (<i>taisyta į</i>), taip pat išbraukimai: visas žodis	<p>WP atveju:</p> <p>K2b – Welverio taisymai: <MW><***></p> <p>K3b – Sapūno taisymai: <MS><***></p> <p>K4b – nenustatyta ranka daryti taisymai: <MN><***></p>
Referencinis Ž originalas	forma (kokia yra ar turi būti) kritiniame leidime: visas žodis	= \tx (Toolbox)
Tg1a skyrius	pagal preindeksaciją generuojama automatiškai	
Tg1b poskyris	pagal preindeksaciją generuojama automatiškai	
Tg2a versus	poetinio teksto strofa; biblinio teksto eilutė – pagal preindeksaciją generuojama automatiškai	
Ms1 lapas, puslapis	rankraštiniame originale, spaudinyje – pagal preindeksaciją generuojama automatiškai	
Ms2 eilutė	rankraštiniame originale, spaudinyje – pagal preindeksaciją generuojama automatiškai	
Ts1 puslapis Ed1	pagrindiniame kritiniame leidime	
Ts1 puslapis Ed2	kritiniame leidime, su kuriuo lyginamas pagrindinis	
Ts2 eilutė Ed1	pagrindiniame kritiniame leidime	
Ts2 eilutė Ed2	kritiniame leidime, su kuriuo lyginamas pagrindinis	
Žodis Nr.	žodžio eilės numeris visame tekste – pagal preindeksaciją generuojama automatiškai	
Referencija Nr.	referencinio žodžio, kuris susiejamas su tam tikru teksto žodžiu, eilės numeris tekste (pvz., tekste pateikta lotyniška citata ir toliau jos vertimas, taigi referencijos numeris žymi, kuris lotyniškas žodis atitinka lietuvišką vertimo žodį ir pan.)	

1.1. lentelė. Sluoksnyje „Tekstas G“ komentuojama rankraščio ar spausdinto teksto grafinė specifika; vartojami sutartiniai ženklai (ELAN)

Sutartinis ženklas	Reikšmė
A	abreviatūra, nenosinė santrumpa (visos santrumpos, išskyrus nosines)
B	didžiosios raidės
CR	kustodas arba reklamantė
E	klaida
F	fraktūra
G	padidintos mažosios raidės
GK	gotikinis kursyvas
H	superskriptas (parašyta aukščiau)
HK	humanistinis kursyvas
I	parašyta tarp eilučių
K	kursyvas
L	ligatūra
M	parašyta paraštėje, marginalija
N	nosinė santrumpa
P	sumažintos didžiosios raidės (<i>small caps</i>)
R	raudona spalva
T	subskriptas (parašyta žemiau)
U	pabraukta
Z	padidintos didžiosios raidės
Q	lotyniškoji antikva (spaudmuo)
W	raidė yra akrosticho dalis
Y	miniatiura (iluminacija)

3. LEKSIŅĒ ANOTACIJA: TRANSLITERACIJA, DABARTINĒ FORMA, LEMAVIMAS, GLOSAVIMAS

Visos teksto žodžių formos yra pateikiamos pagal ketveriopą klasifikaciją: transliteruota forma, dabartinė forma, lema ir glosa.

2 lentelė. Transliteruota forma, pateikimas dabartine rašyba, lema ir glosa

Pažymų sluoksniai ELAN = Toolbox	Reikšmė	Pavyzdys
Transliteracija sfŽ = \sf	transliteracija – teksto žodžio forma dabartiniais rašmenimis: visas žodis	prikelima nedelian egla
Dabartinė nf = \nf	normalizuota teksto žodžio forma, konkrečios tekste pavartotos žodžio formos pateikimas dabartine lietuvių kalba ir rašyba	prikėlimą nedėlią evangelija
Lema lm = \lm	antraštinis žodis (lema, pagrindinė forma istoriniame žodyne)	prikėlimas nedėlia evangelija
Lema lma = \lma	sukirčiuotas antraštinis žodis (lema, pagrindinė forma istoriniame žodyne)	prikėlimas (2) nedėlia (1), nedėlià (3,2) evangėlija (1)
Glosa (lema) gIL Glosa (forma) L = \gIL	lemos (antraštinio žodžio) ir konkrečios žodžio formos glosavimas: pateikimas bendrine kalba, lemos reikšmės, vertimas (skolinių, tarmybių ir nebevarojamų, dabartiniam vartotojui nebeatpažįstamų žodžių, kitomis kalbomis parašytų žodžių atitikmuo bendrinėje kalboje)	prisikėlimas savaitė –
Glosa (lema) geL Glosa (forma) E = \geL	lemos (antraštinio žodžio) ir konkrečios žodžio formos glosavimas anglų kalba	resurrection week gospel
Kalba = \lg	standartizuota kalbos santrumpa	olt, lat, deu, grc

Visos teksto žodžių formos yra pateikiamos pagal ketveriopą klasifikaciją: transliteruota forma, dabartinė forma, lema ir glosa.

Transliteracija (konkrete tekste pavartota forma, \sf)

Pirmiausia pateikiama transliteruota teksto žodžio forma dabartiniais lietuvių kalbos rašmenimis, mažosiomis raidėmis.

Santrumpų atveju transliteruota forma yra ta pati santrumpa kaip ir tekste, pvz.: „etc.“, „k.“. Išskleista santrumpos forma pateikiama anotacijoje „**Dabartinė forma**“: „et cetera“, „krikščionys“. Vad. Tirono ženklai (įvairiais ženklais žymimos santrumpos) pateikiami tokie, kokie yra tekste, pvz.: „÷“ (‘yra, tai yra’).

Dabartinė forma (konkrete tekste pavartota forma, \nf)

Toliau pateikiama teksto žodžio forma dabartine lietuvių kalba ir rašyba.

Biblijos knygų pavadinimai trumpinami pagal tradicines lietuviškas ir pagal Vulgatos (V) tradicines lotyniškas santrumpas ¹. Santrumpos atskiriamos kabeliu be tarpo, pvz.: \tx „Math:“, „Luc:“, „Hezech:“ > \sf „math:“, „luc:“, „hezech:“ > \nf „Mt“, „Lk,Lc“, „Ez“.

Santrumpų (lietuvių ir kitomis kalbomis) dabartinė forma pateikiama pagal konkretų aprašomą kontekstą – vienur „D:“ reikš ‘dvasia’, kitur tai bus lotyniška santrumpa ‘dominus’, dar kitur ‘doctor’, dar kitur ‘dominica’ ir t. t. Prie santrumpų nepateikiami kiti galimi išskleidimo variantai. Jeigu vartojam lotyniška ar kitos kalbos santrumpa, ji ir išskleidžiama ta kalba (lietuviška reikšmė pateikiama anotacijoje „**Glosa**“).

Lema (pagrindinė forma, antraštinis žodis, \lm, \lma)

Toliau pateikiama lema, t. y. pirma pagrindinė forma, ir nurodomas visų pagrindinių formų kirčiavimas, pvz.: \lm „prapulti“, „griekas“, „biednas“ \lma „prapùlti, prapúola, prapúolé“, „griēkas (4,2)“, „biēdnas, -à (4)“.

Glosa (lema ir konkrete tekste pavartota forma, \gL, \geL)

Toliau lema (pagrindinė forma, antraštinis žodis) glosuojama, t. y. lema pateikiama bendrine lietuvių kalba arba (skolinių, tarmybių ir dabartinėje kalboje nebevartojamų žodžių atveju) pateikiamas jos atitikmuo bendrinėje kalboje, pvz.: \lm „čysčius“, „griekas“, „žėdnas“ > \gL „skaistykla“, „nuodėmė“, „kiekvienas“.

Taip pat glosuojama konkrete pavartota žodžio forma, pateikiama jos reikšmė konkrečiame aprašomame kontekste, pvz., „Gregorius kalba“, lema: „Gregorijus“, lemos ir konkrečios formos glosavimas: „Grigalius, Grigalius Didysis“ ²).

Lietuviškame tekste kitomis kalbomis užrašytų žodžių atveju pateikiamas pagrindinės formos (antraštinio žodžio, lemos) vertimas į lietuvių kalbą ir jos reikšmė(s).

Lemos ir konkrečios formos taip pat glosuojamos anglų kalba.

Kalba (\lg)

Oficiali norminė senosios lietuvių kalbos santrumpa (ISO 639) – **olt** ³

¹ *Biblija arba Šventasis Raštas*, ekumeninis leidimas, vertė Antanas Rubšys, Česlovas Kavaliauskas, Vilnius: Lietuvos Biblijos draugija, 1999, URL: http://biblija.lt/index.aspx/lt_vertimai/leidimai/b_rk_e1999/. *Biblia Sacra iuxta Vulgatam Versionem*, recensuit et brevi apparatu critico instruxit Robertus Weber, praeparavit Roger Gryson, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, ⁵2007 (ar kiti leidimai).

² Kai iš konteksto aiškiai matyti, kad minimas būtent Grigalius Didysis, o ne Grigalius IX ar Grigalius Turietis.

³ ISO 639, URL: <http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=olt>

Tais atvejis, kai neaišku, ar žodis lietuviškame tekste laikytinas lietuvišku ar parašytu kita kalba (pvz.: „2 capito“), nurodomos dvi kalbos: *olt, lat* (skiriama kableliu be tarpo). Dvi kalbos nurodytinos ir ambivalentiniais tikrinių vardų atvejais, ypač nelinksniuojamų formų.

Prie santrumpų nurodoma tokia kalba, kuria konkreti santrumpa pavartota tekste. Prie vad. Tirono ženklų nurodoma tokia kalba, kurios kontekste santrumpa pavartota, pvz., ženklas 7 'ir' lietuviškame kontekste bus žymimas *olt*, o lotyniškame *lat*.

Leksinės anotacijos pavyzdys

\ref	WP 1573, Dom._3_Trin._201v_3-4				
\tx	fapulia	angu	gailefia	neiau= tedami	
\sf	sapulia	angu	galesia	neiautedami	
\nf	sopulio	angu	galesio	nejautėdami	
\lm	sopulys	an	gu	gailesys, galesis	ne jautėti
\lma	sopulỹs (3a)	án, añ	gù	gailesỹs (3b), gaĩlesis (1)	nè jautėti, -ėja, -ėjo
\glL	skausmas	ar, arba, ir	gi	gailestis, atgaila	- jausti
\geL	pain	or, and	-	regret	
\lg	olt	olt	olt	olt	olt

4. LINGVISTINĖ ANOTACIJA – SLIEKASTS (SLIEKKAS-TAGSET)

Tolesni korpuso sluoksniai skirti lingvistinei anotacijai. Lingvistinės informacijos sluoksniai aiškiai atskiriami vieni nuo kitų. Lingvistinė anotacija iš esmės yra morfologinė, tam tikrais atvejais sintaksinė morfologinė. Lingvistinėje anotacijoje informacija pateikiama sluoksniais, pradedant nuo stambiausių kategorijų ir detalizuojant iki fleksinės morfoloģijos požymių. Morfoloģinė anotacija apima kalbos dalių (gramatinių klasių) žymėjimą (vad. *Part of Speech-Tagging, POST*) ir morfoloģinius žodžių formų aprašus. Anotuojama hierarchijos principu, pirmiausia lema, tada konkreti pavartota žodžio forma.

Orientuojamasi į „Referenzkorpus Altdeutsch“ parengtą gramatinių pažymų sistemą DDDTS = „Deutsch Diachron Digital-Tagset“, URL: <http://www.deutschdiachrondigital.de/data/home/manual/dateien/TagSetPoS.pdf>. DDDTS yra išplėstas ir senosios vokiečių bei lotynų kalbos morfosintaksinei analizei pritaikytas pažymų kompleksas, kurio pagrindas – vokiečių kalbos tekstynų išplėstiniai anotaciniai principai (vad. didysis pažymų kompleksas, vok. *großes Tagset*), 1995–1999 m. sudaryti Stuttgarto ir Tübingeno universitetuose (STTS = „Stuttgart–Tübingen–TagSet“), URL: <http://kitt.cl.uzh.ch/clab/hilfe/stts/stts1999.pdf>.

4.1. KALBOS DALIŲ (GRAMATINIŲ KLASIŲ) ŽYMĖJIMAS (POS-TAGGING)

Visas pažymų kompleksas (vad. *Tagset*) suskirstytas hierarchiškai, pradedant bendra informacija apie gramatinę klasę (kalbos dalį, POS) ir toliau skirstant į smulkesnius morfoloģinius ir tam tikrais atvejais sintaksinius morfoloģinius poklasius. Pažymas (vad. *Tags*) sudaro didžiųjų raidžių seka (skaitoma iš kairės į dešinę).

Lemos anotuojamos pagal 10 gramatinių klasių.

3 lentelė. Kalbos dalys (gramatinės klasės) ir jų pažymos

1. ADJ – būvardis (adiectivum)	7. N – daiktavardis (nomen): NA bendrinis (apeliatyvinis), NT tikrinis
2. ADV –rieveiksmis (adverbium)	8. P – įvardis (pronomen): PD demonstratyvinis, PI indefinitinis, PK klausiamasis (interogatyvinis), PPER asmeninis
3. AP – prielinksnis, polinksnis (adpositio)	9. PTK – dalelytė (particula)
4. CARD – kiekinis (cardinale) skaitvardis, ADJO kelintinis (ordinale) skaitvardis	10. V – veiksmažodis (verbum): V pagrindinis, VA pagalbinis
5. ITJ – jaustukas (interiectio), ištiktukas (onomatopoeticum)	
6. KO – jungtukas (coniunctio)	

Kiekviena iš lemos dešimties gramatinių klasių turi įvairaus detalumo subklasifikaciją, kuri priklauso nuo konkrečios tekste pavartotos žodžio formos morfologijos. Kiekvienos žodžio formos gramatinė klasė žymima dvejopai: pagal lemą (antraštinio žodžio gramatinė klasė) ir pagal konkrečiame tekste pavartotą žodžio formą.

4 lentelė. Lemos ir konkrečios žodžio formos kalbos dalis (POS)

Pažymų sluoksniai	Reikšmė	Pavyzdys:		
		Pėrnay	Piemėnų	búdams
		DM 1765–1775, PL_6r_9(260)		
M1aL lema psL = \psL	antraštinio žodžio (lemos) kalbos dalis (lemos POS)	ADV	NA (bendrinis daiktavardis)	V
M1bF forma psF = \psF	konkrečios žodžio formos morfologinė (tam tikrais atvejais sintaksinė morfologinė) charakteristika (konkrečios žodžio formos POS)	ADV	NAP (bendrinis daiktavardis, predikatyvinis)	VASP (pusdalyvis, pagalbinis veiksmažodis, predikatyvinis)

Lemos ir konkrečios žodžio formos kalbos dalis (POS, \psL, \psF)

Kiekvienos žodžio formos gramatinė klasė anotuojama dvejopai: pagal lemą (antraštinio žodžio gramatinė klasė) ir pagal konkrečią pavartotą žodžio formą. Lietuvių kalbos istorijai svarbu nustatyti (patvirtinti ar paneigti esančius teiginius), ar tokios dabar kaip izoliuotos suprantamos formos senuoju laikotarpiu traktuotinos kaip paradigminės, ar ne, pvz.: dabartinėje lietuvių kalbojerieveiksmiais laikomi *bematai*, *nedelsiant*, *vidunakčia*, *vidunakčiu*, *namie*, *namopri*, *trumpam*, *šalin*, *dviese* ir t. t.⁴ Lemos POS ir konkrečios žodžio formos POS skyrimas padeda:

- žymėti ir sekti gramatinių klasių kitimus senuoju lietuvių kalbos laikotarpiu, pvz., būdvardžių daiktavardėjimą, dalyvių būdvardėjimą bei daiktavardėjimą; daiktavardžių irrieveiksmių virtimą adpozicija (prepozicija ar postpozicija), daiktavardžių, būdvardžių, dalyviųrieveiksmėjimą ir pan.;
- apibūdinti ambivalentinius atvejus, kai neaišku, kuriai kalbos daliai priskirti konkrečią žodžio formą (neaiškus reikšminės izoliacijos principas), pvz., sustabarėjusių linksnųrieveiksmėjimo atveju konkreti pavartota forma gali būti aplinkybinis (rieveiksmiškai vartojamas) daiktavardis: *atėjo vidunakčiu* (NAA), o lema *vidunaktis* – daiktavardis (NA).
- adpozicijos (prielinksnio) klasėje skirti prielinksnius (prepozicijas) ir polinksnius (postpozicijas), pvz.: *link* (APPR) *namų* ir *namų link* (APPO); taip pat išskirti konkrečiame kontekste prielinksnėjančiusrieveiksmius, pvz.: *aukščiau* (APPR, lema *aukštai* ADV) *bambos*;
- geriau paaiškinti konkrečių žodžio formų priskyrimą tam tikrai gramatinei klasei, pvz., būdinys skiriamas prierieveiksmio gramatinės klasės (ADV), prie konkrečios žodžio formos nurodant, kad tai veiksmažodinisrieveiksmis (ADV) [lietuvių k. gramatikos tradicijoje būdinys ilgai skirtas prie neasmenuojamųjų veiksmažodžio formų];
- pateikti aiškų neasmenuojamų veiksmažodžio formų apibūdinimą, pvz., *kalbėdamas tarė* konkreti pavartota forma yra pusedalyvis (predikatyvinis semiparticipijas VSP), o lema *kalbėti* – veiksmažodis (V). Toks lemos ir konkrečios formos skyrimas svarbus aprašant bendrąjį, dalyvius, gerundyvus (reikiamybės formas), pusedalyvius (semiparticipijus), padalyvius (gerundijus) ir supiną; taip pat išskirti tokius veiksmažodinius būdvardžius kaip *nešinas*, *vedinas*, kurių lema yra veiksmažodis (*nešti*, *vesti*);

⁴ Reikšminės izoliacijos principas neaiškus, pvz., *vidunakčiu* LKŽ yra lemuojamas kaiprieveiksmis, nors šios formos išsiskyrimas iš paradigmos nėra akivaizdus, plg.: *atėjo vidunakčiu* (rieveiksmis) ir *džiaugiasi vidunakčiu* (daiktavardis), orieveiksminės lemos semantika nesiskiria nuo daiktavardžio lemos semantikos.

- atitinkamai žymėti sudėtinės veiksmažodines konstrukcijas ir sudėtinės laikų formas. Formų morfologinėse pažymose veiksmažodis skiriamas į pagrindinį V ir pagalbinį VA, pvz.: *Jeruzalėje buvo žmogus* – konkreti forma *buvo* V (finitinė pagrindinio veiksmažodžio forma), *tas žmogus buvo pranašas* – konkreti forma *buvo* VA (finitinė pagalbinio veiksmažodžio forma); abiem atvejais lema *būti* V yra pagrindinis veiksmažodis⁵; taip pat atitinkamai žymėti sudėtinės veiksmažodines konstrukcijas (sudėtinės laikų formas).

Iš būdvardžių bei subūdvardėjusių veiksmažodžio formų (dalyvių, gerundyvų [reikiamybės formų]) kilusiusrieveksmius reikia lemuoti kaiprieveksmius. (Šiuo atveju semantinė izoliacija nuo veiksmažodinių formų yra didesnė nei kitais atvejais.) Lemavimui ir glosavimui remdamiesi LKŽ turėsime rankiniu būdu keisti kai kurių formų lemovimą. Šiuo atveju ir yra reikalingas konkrečios formos ir lemos POS atskyrimas.

Tais atvejais, kada morfologinė išraiška kinta priklausomai nuo sintaksinės funkcijos, anotacija apima ir sintaksinės morfologijos lygmenį. Sintaksinės funkcijos žymėjimas leidžia išryškinti skirtynes, kurios neatsispindi grynai morfologiniame apraše. Tai svarbu šiais atvejais:

- ta pati morfologinė forma turi skirtingą sintaksinę funkciją, pvz., *pasirodė pranašas* (bendriniš daiktavardis NA); *žmonės džiaugėsi pranašu* (bendriniš daiktavardis NA); *Jonas buvo pranašas / pranašu* (bendriniš daiktavardis, predikatyvinis NAP). Sintaksinė funkcijos skyrimas anotuojant konkrečias formas leidžia toliau tikslingai tirti tokius reiškinius kaip įvairuojanti būtiną (vardažodinis tarinys) ir laisvojo (tarininis pažyminy) predikatyvo morfologinė forma: *Jonas buvo pranašas / pranašu*; *Jonas atėjo pirmas / pirmu*;
- konkrečių formų POS pažymose skiriama atributinė, predikatyvinė (tarininė) ir adverbialinė (aplinkybinė) funkcija. Nekaitomų formų (pvz.,rieveksmių) predikatyvinė funkcija neskiriama. Pusdalyvių (semiparticipijų) ir padalyvių (gerundijų) funkcija apibrėžiama kaip „predikatyvinė arba adverbialinė“, atskirai jų nedetalizuojant.

⁵ Gretiminė vertimo šaltinio (lotyniško, vokiško, lenkiško teksto) morfologinė ir sintaksinė morfologinė analizė padės išskirti ir sugrupuoti tuos atvejus, kada kopula lietuviškame vertime vartojama, o kada praleidžiama. Taip pat bus matyti, ar analitinių formų ir laikų pagalbinis veiksmažodis *būti* bei *tapti* (*darytis, stoti* ir pan.) vartojamas priklausomai nuo vertimo šaltinio (pvz., *yra / buvo / tapo siųstas – missus est / erat / fuit – ist / war / wurde gesandt*) ir koks tokios koreliacijos laipsnis.

5 lentelė. Gramatinių pažymų sąrašas: SLIEKKASTS (SLIEKKAS-TAGSET)

ADJ – BŪDVARDIS, ADJO – KELINTINIS SKAITVARDIS			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
ADJ	ADJ	būdvardis, atributinis (prieš daiktavardį, po daiktavardžio) arba eliptinėje pozicijoje (daiktavardis praleistas)	<i>karfz̄tū</i> [Nafr̄u] [uʒ P̄aʎʒ̄ar̄a] <i>menka</i>
ADJA	ADJ	būdvardis, adverbialinis (aplinkybinis)	<i>trump̄am'</i> [Cʒ̄eʃ̄e]
ADJAT	ADJ	būdvardis, adverbialinis (aplinkybinis), vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	
ADJO	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), atributinis (prieš daiktavardį, po daiktavardžio) arba eliptinėje pozicijoje (daiktavardis praleistas)	<i>Antra</i> [Giefme] [Ufaì] <i>pirmì</i>
ADJOA	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), adverbialinis (aplinkybinis)	<i>trijac̄vo</i> [dʒenv kijalijfi]
ADJOAS	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), adverbialinis (aplinkybinis), sudaiktavardėjęs	
ADJOAT	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), adverbialinis (aplinkybinis), vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	
ADJOP	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), predikatyvinis Pastaba: čia ir toliau predikatyvinis P suprantamas kaip: būtinasis (vardažodinis tarinys) arba laisvasis (tarininis pažymynys) predikatyvas	[namas yra] <i>pirmas</i> [parl̄ek̄e] <i>pirmas</i>
ADJOPT	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), predikatyvinis, vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	[Petras yra] <i>Pirmasis</i> [Petras gr̄ižo kaip] <i>Pirmasis</i> [Petras tapo] <i>Pirmuoju</i>
ADJOS	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), sudaiktavardėjęs	[apie] <i>pirma</i> [kalbant] <i>penktas</i> [pemp̄e peš̄e] [vasario] <i>šešioliktoji</i>
ADJOST	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), sudaiktavardėjęs, vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	<i>Keturioliktasis</i> lotyniški vardai: <i>Quintus, Sextus,</i> <i>Decimus</i> ir t.t.
ADJOT	ADJO	būdvardis, kelintinis (skaitvardis), atributinis (prieš daiktavardį, po daiktavardžio, eliptinėje pozicijoje), vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	[Karolis] <i>Trečiasis</i> [Liudvikas] <i>Keturioliktasis</i>
ADJP	ADJ	būdvardis, predikatyvinis	<i>Pilnij</i> [efti d̄angus] [Gandras parl̄ek̄e] <i>linksmas</i> [ant Demblio] <i>girt's</i> [iff̄tief̄es]

ADJPT	ADJ	būdvardis, predikatyvinis, vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	[Vytautas yra] <i>Didysis</i> [Lietuvą žinome kaip] <i>Didžiąją</i>
ADJS	ADJ	būdvardis, sudaiktavardėjęs	<i>Grefchnu</i> [atpirktoijuy] <i>Paikafis</i> [kaip per iokų biauribę pilda] [uf3] <i>giera</i> [prijmtų]
ADJSA	ADJ	būdvardis, sudaiktavardėjęs, adverbialinis (aplinkybinis)	[atėjo] <i>trumpam</i>
ADJST	ADJ	būdvardis, sudaiktavardėjęs, vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	<i>Didysis, Šventoji</i>
ADJT	ADJ	būdvardis, atributinis (prieš daiktavardį, po daiktavardžio, eliptinėje pozicijoje), vardo ar pavadinimo dalis (tikrinis)	[Vytautas] <i>Didysis Šventoji</i> [Dvasia]
ADJV	V	veiksmažodinis būdvardis	<i>nešinas, vedinas</i>

Pastaba: prielinksnėjantysrieveiskmiai (<i>skersai kelio, aukščiau bambos</i>) – žr. AP prielinksnis			
ADV – PRIEVEIKSMIS			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
ADV	ADV	prieveiksmis	<i>dar, ten, dabar, nuolat, kaip</i> ir t.t.
ADV	ADJ	prieveiksmis, suprieveiksmėjusios ar prieveiksmiškai vartojamos būdvardžio formos	[dienos eina] <i>ilgyn</i>
ADV	ADJO	prieveiksmis, suprieveiksmėjusios ar prieveiksmiškai vartojamos kelintinio skaitvardžio formos	<i>trečiaip</i>
ADV	CARD	prieveiksmis, suprieveiksmėjusios ar prieveiksmiškai vartojamos kiekinio skaitvardžio formos	<i>dviесе, penkiесе</i>
ADV	NA	prieveiksmis, suprieveiksmėjusios ar prieveiksmiškai vartojamos daiktavardžio formos	<i>gėda, paslapčia, tyčia, daugy, daugia, šalin</i>
ADV	V	prieveiksmis, suprieveiksmėjusios ar prieveiksmiškai vartojamos veiksmažodžio formos	<i>bematai, bematant, nedelsiant</i>
ADVC	ADV	prieveiksmis, sudurtinis (kompozicinis)	<i>dukart, kasdien, pokim [< po akim], šiadien, šiemet, ištiesos, taipjau, kasmets, kasdien, perdaug, perdaugel, koktai, todėl(ey), užtat(ai)</i>
ADVNEG	ADV	prieveiksmis, neigiamasis Pastaba: neigiamosios formos išskiriamos tais atvejais, kada lema atstatoma taip pat su neiginiu; be neiginio atstatomose formose (būdvardžiai, prieveiskmiai, veiksmažodžiai) neiginys anotuojamas kaip proklitinė dalelytė PTKPNEG; atskirai rašomas neiginys <i>ne, né</i> anotuojamas kaip neigiamoji dalelytė (PTKNEG).	<i>niekada, niekur, niekaip</i>
ADV V	ADV	būdinys <i>-te, -tinai</i>	<i>kóf3tė [pákóf3iau]</i>

AP – PRIELINKSNIS			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
APPR	ADV	prielinksnėjantis prieveiksmis	<i>skersai</i> [kelio] <i>aukščiau</i> [bambos]
	AP	prielinksnis	<i>link</i> [namo]
	NA	prielinksniui artimas adverbialinis linksnis	<i>wietoye</i> [welikas] <i>viršuj, viršum</i> [stogo]
APPO	ADV	polinksnėjantis prieveiksmis	[manęs] <i>arti</i>
	AP	polinksnis	[namo] <i>link</i>
	NA	polinksniui artimas adverbialinis linksnis	[miško] <i>vidury</i> [stogo] <i>viršuj, viršum</i>

CARD – KIEKINIS SKAITVARDIS			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
CARD	CARD	kiekinis skaitvardis, būdvardiškas, atributinis (prieš daiktavardį, po daiktavardžio) arba eliptinėje pozicijoje (daiktavardis praleistas)	<i>dvi</i> [Wyżi pążądėjo] [Kiaulės] <i>penkiàs</i> <i>dveji, septyneri</i> [metai]
CARDA	CARD	kiekinis skaitvardis, būdvardiškas, adverbialinis (aplinkybinis)	
CARDP	CARD	kiekinis skaitvardis, būdvardiškas, predikatyvinis	[vilikai, vilkų buvo] <i>penki</i>
CARDS	CARD	kiekinis skaitvardis, daiktavardiškas, taip pat romėniškais bei arabiškais skaičiais parašyti skaitvardžiai	<i>dešimt, penketas, viena</i> <i>antroji, trečdalis</i> [kepalų / kepalo] [pasakysiu tau] <i>viena</i> <i>du</i> [bėga,] <i>du</i> [veja]
CARDSA	CARD	kiekinis skaitvardis, daiktavardiškas, adverbialinis (aplinkybinis)	[atėjo] <i>dviese</i>
CARDSP	CARD	kiekinis skaitvardis, daiktavardiškas, predikatyvinis	[vilkų buvo] <i>penketas</i>

ITJ – INTERJEKCIJA: JAUSTUKAS, IŠTIKTUKAS

M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
ITJ	ITJ	jaustukas	<i>ai, ak, op, žiū</i> ir t. t. <i>Ai Ai</i> [wīsa patepta ira]
ITJON	ITJ	ištiktukas, onomatopėja	<i>miau, mū, šlumšt</i> ir t. t.

KO – JUNGtukas			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
KO	KO	jungtukas, sujungiamasis arba prijungiamasis Pastaba: sudedamųjų (kopuliatyvinių, kumuliatyvinių) jungtukų dėmenys anotuojami atskirai.	<i>ar, bei, ir, o, bet, ar ...</i> <i>ar, nei ... nei, taigi, kai, nes, jei, nors, užuot ir t. t.</i> [dofti,] <i>kaip</i> [tame nenufsimintumbim]
KO	PTK	jungtukas, sujungiamasis arba prijungiamasis, dalelytė Pastaba: atskirai anotuojama kiekviena forma: <i>vis tik</i> lemuojama kaip dvi dalelytes, prie formos nurodant jungtuko reikšmę.	<i>vis tik, vis dėlto</i>
KOKOM	KO	jungtukas, lyginamasis, jungia sakinio dalis arba sudėtinio prijungiamojo sakinio dėmenis	<i>kaip, tartum, lyg, néi</i> [gardėfnis,] <i>kaip</i> [wiffi Riešūtai gardžáufi] <i>Kaip</i> [kôks Smirdas] [Irgi bėšžútídamos] <i>nėy</i> [Kulkos šžáudė pėr Órus] [tėkñi,] <i>kaip</i> [Klápams reik']

Pastaba: <i>vidury</i> miško / miško <i>vidury</i> , <i>viršuj</i> stogo / stogo <i>viršuj</i> – žr. AP prielinksnis			
N – DAIKTAVARDIS			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
NA	NA	daiktavardis, apeliatyvinis (bendrinis)	<i>galva, meilė, ėjimas</i>
NAA	NA	daiktavardis, apeliatyvinis (bendrinis), adverbialinis (aplinkybinis)	[atėjo] <i>vidunaktyje, vidunakčiu, metams</i> [idant tofa] <i>grekofa</i> [nepragaifchtų] [nvfzījngi] <i>peklvafnv</i>
NAP	NA	daiktavardis, apeliatyvinis (bendrinis), predikatyvinis	[Diewui būk] <i>Garbė</i> [Pérnay] <i>Piemėnū</i> [búdams] [Petras buvo geros] <i>širdies</i>
NAT	NA	daiktavardis, apeliatyvinis (bendrinis), iš tikrinio (vardo)	<i>nemunai, donelaičiai</i>
NATA	NA	daiktavardis, apeliatyvinis (bendrinis), iš tikrinio (vardo), adverbialinis (aplinkybinis)	<i>nemunais</i> [išplauks]
NATP	NA	daiktavardis, apeliatyvinis (bendrinis), iš tikrinio (vardo), predikatyvinis	[čia yra] <i>nemunai</i>
NT	NT	daiktavardis, tikrinis, vardas arba onimas	[ifzbuddīnī] <i>Iurgė</i> [per] <i>M. Moffuida</i> <i>Waitkuna</i> <i>Lietūwā</i> [gárbin’]
NTA	NA	daiktavardis, tikrinis, vardas arba onimas, iš bendrinio, adverbialinis (aplinkybinis)	[kūr dingo] <i>Prúfúse</i> [barzdótā Gādynė]
NTA	NT	daiktavardis, tikrinis, vardas arba onimas, adverbialinis (aplinkybinis)	[vaikščiojo] <i>Margėnais</i>
NTP	NT	daiktavardis, tikrinis, vardas arba onimas, predikatyvinis	[Tikim] <i>Jefu Chriftu</i> [kelufi]

P – ĮVARDIS			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
PD	PD	įvardis, parodomasis/apibrėžiamasis (demonstratyvinis/definitinis), būdvardiškas Pastaba: DLKG <i>pats</i> priskirtas prie neapibrėžiamųjų. LKŽ žymimas kaip definitinis, DLKŽ kaip pažymimasis įvardis.	<i>tas, šis, šitas, anas, toks, šioks, anoks</i> ir t.t. <i>pats</i> <i>tas</i> [žmogus tarė] <i>toks</i> [žmogus tarė]
PDA	PD	įvardis, parodomasis/apibrėžiamasis (demonstratyvinis/definitinis), būdvardiškas, adverbialinis (aplinkybinis)	[pakól'] <i>f3imė</i> [kruttāmė Swiete] [idant] <i>tofa</i> [grekofa nepragaičtų]
PDP	PD	įvardis, parodomasis/apibrėžiamasis (demonstratyvinis/definitinis), būdvardiškas, predikatyvinis	
PDS	PD	įvardis, parodomasis/apibrėžiamasis (demonstratyvinis/definitinis), daiktavardiškas (daiktavardžio pozicijoje, substitucija)	<i>tas, šis, šitas, anas, toks, šioks, anoks</i> ir t.t. <i>pats</i> [Rûbai] <i>f3io</i> [ir] <i>to</i> [diddèy jau bùwõ nūdille] <i>Tai</i> [bilau] <i>tiei</i> [teifus ir ifchganniti]
PDSA	PD	įvardis, parodomasis/apibrėžiamasis (demonstratyvinis/definitinis), daiktavardiškas (daiktavardžio pozicijoje, substitucija), adverbialinis (aplinkybinis)	
PDSP	PD	įvardis, parodomasis/apibrėžiamasis (demonstratyvinis/definitinis), daiktavardiškas (daiktavardžio pozicijoje, substitucija), predikatyvinis	[Kàs] <i>tai</i> [pèr Nukimm's]
PI	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), nežymimasis, būdvardiškas	<i>koks, kažkoks, vienas, tūlas</i> ir t. t.
PIA	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), nežymimasis, būdvardiškas, adverbialinis (aplinkybinis)	
PIP	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), nežymimasis, būdvardiškas, predikatyvinis	[kiekfyk tãwě Wákmiŕtras kõnė] <i>wiffã</i> [nūluppo]
PINEG	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), neigiamasis, būdvardiškas	<i>joks, nè vienas</i> ir t. t.
PINEGS	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), neigiamasis, daiktavardiškas	<i>niekas, nè vienas</i> ir t. t.
PIS	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), nežymimasis, daiktavardiškas	<i>kas, kažkas, vienas, keliolika</i> ir t. t.

PINEGSPORG	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), neigiamasis, daiktavardiškas, savybinis (posesyvinis) genetyvas	<i>niekieno</i>
PISPOSG	PI	įvardis, neapibrėžiamasis (indefinitinis), nežymimasis, daiktavardiškas, savybinis (posesyvinis) genetyvas	<i>kažkieno</i>
PK	PK	įvardis, klausiamasis (interogatyvinis), būdvardiškas	<i>koks, kuris ir t. t.</i>
PKREL	PK	įvardis, santykinis (reliatyvinis), būdvardiškas	<i>koks, kuris ir t. t.</i>
PKS	PK	įvardis, klausiamasis (interogatyvinis), daiktavardiškas (daiktavardžio pozicijoje, substitucija)	<i>kas</i>
PKSPORG	PK	įvardis, klausiamasis (interogatyvinis), daiktavardiškas (daiktavardžio pozicijoje, substitucija), savybinis (posesyvinis) genetyvas	<i>kieno</i>
PKSREL	PK	įvardis, santykinis (reliatyvinis), daiktavardiškas (daiktavardžio pozicijoje, substitucija)	<i>kas</i>
PPER	PPER	įvardis, asmeninis, nesangražinis Pastaba: prie asmeninių nesangražinių priklauso ir tokie vad. <i>dat. ethicus</i> atvejai kaip <i>žiūrėk tu man</i> ir pan.	<i>aš, tu, jis, ji, pats, tamsta</i>
PPOS	PPER	įvardis, asmeninis, savybinis (posesyvinis), būdvardiškas	<i>manas, tavas, savas, maniškas, maniškis, taviškas, taviškis, mūsiškas, mūsiškis, jūsiškas, jūsiškis, saviškas, saviškis</i>
PPOSG	PPER	įvardis, asmeninis, savybinis (posesyvinis) genetyvas Pastaba: jeigu neaišku, ar tokios formos kaip <i>mano</i> yra <i>māno</i> ar <i>māno</i> , jos anotuojama kaip PPOSG ir lemujamos kaip asmeninis arba sangražinis įvardis <i>aš, tu</i> arba <i>savęs</i> .	<i>mano, tavo, mūsų, jūsų, savo</i>
PPOSS	PPER	įvardis, asmeninis, savybinis (posesyvinis), daiktavardiškas (daiktavardžio pozicijoje, substitucija)	<i>manasis, maniškis, tavasis, taviškis ir t. t.</i>
PRF	PPER	įvardis, asmeninis, sangražinis Pastaba: prie asmeninių sangražinių priklauso ir tokie atvejai kaip <i>eik sau, gyvena kas sau</i> ir pan.	<i>savęs</i> <i>Sāw [wienà Tamfôj' buddédāmā]</i>

PTK – DALEYTĖ			
M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
PTK	PTK	dalelytė, parašyta atskirai	[uʒpérnay] <i>tikt</i> [būdāwótus] <i>wôš</i> [Máʒũmǎrádo]
PTKE	PPER	dalelytė, enklitinė įvardžio forma	<i>-mi-, -ti-</i>
PTKE	PTK	dalelytė, enklitinė, parašyta kartu	[ans]ai [tas]kat [mu]du <i>-ai, -jai, -ja, -jau, -g, -gi, -gu, -kat, -du</i> ir t. t.
PTKINT	PTK	dalelytė, klausiamoji (interogatyvinė / dubitatyvinė)	<i>ar, bene</i>
PTKNEG	PTK	dalelytė, neigiamoji, parašyta atskirai	<i>ne, nei, nebe, nė, nei</i> [mùs lankyʹ] <i>nė</i> [sũgryʒo]
PTKP	AP	dalelytė, proklitinė, parašyta kartu, prielinksnis	<i>ik</i> [kolei] <i>ifch</i> [numirufuiju] <i>fo</i> [thavimij]
	PTK	dalelytė, proklitinė, parašyta kartu	<i>be(-), te(-), tebe(-), pa(-)</i> <i>Te</i> [stow] <i>bė</i> [fʒûkaujant]
PTKPNEG	PTK	dalelytė, proklitinė, neigiamoji, parašyta kartu	<i>ne(-), nebe(-)</i> <i>ne</i> [teifuių bet grefchnuniu] <i>nebe</i> [darriti]

Pastaba: antraštinė veiksmažodžio forma (lema) – bendratis – iš principo atstatoma be neiginio, be kitų priešdėlių ir be klitikų, pvz.: *pamisakai, nesakyk, besakas, nebesako, tebesakant* lema: *sakyti*. Jeigu lema atstatoma su neiginiu ar sangražos klitiku, lemos anotacijoje tai nurodoma, pvz.: *neffibayfeijey* > lema: *nesibaisėti* > lemos kaitybos klasė (\pdL): Neg_Ref_-ėti,-ėja(-i),-ėjo.

Pastaba: *nešinas, vedinas* skiriami prie būdvardžių, prie konkrečios formos žymint ADJV (veiksmažodinis būdvardis), o prie lemos pateikiant bendratis formą ir nurodant V

V – VEIKSMAŽODIS

M1aL forma psF	M1bF lema psL	Požymis	Pavyzdys
V	V	veiksmažodis, finitinė forma	
VA	V	veiksmažodis, einantis pagalbinėje (augziliaris, kopula) pozicijoje, finitinė forma	[aš] <i>turiu</i> [eiti] [angelas] <i>yra, tampa, darosi, stojasi</i> [siųstas]
VAG	V	gerundijus (padalyvis), veiksmažodis, einantis pagalbinėje (augziliaris, kopula) pozicijoje	[žinau jį] <i>esant, tapsiant</i> [atsiskyrėliu]
VAINF	V	veiksmažodis, einantis pagalbinėje (augziliaris, kopula) pozicijoje, infinityvas (bendratis)	[nori] <i>būti, tapti, darytis</i> [geresnis] [skaitome daug didžiausių vyrų nog velino paklupdytus] <i>būti</i>
VAP	V	dalyvis, veiksmažodis, einantis pagalbinėje (augziliaris, kopula) pozicijoje	<i>esantis, esamas</i> [Tikt biaurù kalbèt'] <i>éš</i> [bèy Gèdă žūrėti]
VAPP	V	dalyvis, veiksmažodis, einantis pagalbinėje (augziliaris, kopula) pozicijoje, sudėtinė veiksmažodinė konstrukcija (sudėtinė laiko forma)	[žinau jį] <i>tapsiantį</i> [atsiskyrėliu] [sako jį] <i>esantį</i> [išganytoją]
VASP	V	pusdalyvis (semiparticipijas), veiksmažodis, einantis pagalbinėje (augziliaris, kopula) pozicijoje, predikatyvinis arba adverbialinis	[Ogì dăbàr jaù mės Krikłʒc3onim's] <i>búdāmì</i> [Prúfai]
VAUM	V	supinas, veiksmažodis, einantis pagalbinėje (augziliaris, kopula) pozicijoje	[nori mokiniu] <i>taptu, būtų</i>
VG	V	gerundijus (padalyvis), predikatyvinis arba adverbialinis	<i>sakant</i> [f3idumpi kaŝoni] <i>if3auf3us</i> [jaù wôs wôs pãrřibáŝte]
VINF	V	veiksmažodis, infinityvas (bendratis)	[linkŝma ira] <i>grefchiti</i> [řřřbuddřinŝ] <i>kéltif'</i>

VP	V	dalyvis, atributinis	[O tûl's] <i>lópita</i> [parlèkdam's pàrněf3ě Kùdà] [Ir fù Rûbais] <i>blizganc3eis</i> [kasdien iffrédəs]
VPA	V	dalyvis, adverbialinis (arba predikatyvinis)	[kaip ir] <i>mieganti</i> [miegojo] [mumus] <i>užmigusiemus</i> [atėjo]
VPG	V	gerundyvas, reikiamybės dalyvis [reikiamybės forma], atributinis	<i>darytinas</i> [darbas]
VPGP	V	gerundyvas, reikiamybės dalyvis [reikiamybės forma], predikatyvinis	[laiškas buvo] <i>rašytinas</i>
VPGS	V	gerundyvas, reikiamybės dalyvis [reikiamybės forma], sudaiktavardėjęs	<i>atmintina</i> [pažymėk]
VPP	V	dalyvis, predikatyvinis arba sudėtinė veiksmažodinė konstrukcija (sudėtinė laiko forma)	[Bûk Pillónys wiff linksmày kasdien'] <i>prifwàlgà</i> [skaitome daug didžiausių vyrų nog velino] <i>paklupdytus</i> [būti]
VPS	V	dalyvis, sudaiktavardėjęs/daiktavardiškas	<i>Nekencziami</i> [ftaghis ftaghis] [Jefus ligina fawe pemeni, A] <i>tikinczius</i> [ing fawe Awimus] [kvnv ijfgi] <i>nmirofyv</i> [kyalijmv]
VSP	V	pusdalyvis (semiparticipijas), predikatyvinis arba adverbialinis	[pakarnay] <i>prafchidams</i> <i>turredami</i> [aptamfintų pratų] <i>fkuřdamas</i> [kalba]
VUM	V	supinas	[athaijf] <i>fd3ijthv</i>

4.2. MORFOLOGINĖ ANOTACIJA

Tolesnė morfologinė anotacija taip pat yra hierarchinė. Ji susideda iš trijų sluoksnių. Pirmas ir antras sluoksnis žymi tokias nekintamas, inherentines kalbos dalių morfologines kategorijas kaip kaitybės klasė (kaitybės kamienas) ir giminė (giminėmis nekaitomų klasių: daiktavardžių ir daiktavardiškų skaitvardžių). Kaip ir anotuojant kalbos dalis (POS), apibūdinamos pirmiausia lemos (antraštinio žodžio), o tada konkrečios žodžio formos kategorijos.

Tais atvejais, kada lema gali turėti kelias kategorijas, turi būti nurodomos visos galimybės. Giminėmis kaitomų kalbos dalių pateikiama vyriškosios ir moteriškosios giminės kaitybės klasė (pažymos skiriamos kableliu be tarpo). Prie daiktavardžių ir veiksmažodžių lemų gali būti nurodomos kelios kaitybės klasės. Prie konkrečios pavartotos formos nurodoma konkrečiu atveju realizuojama kaitybės klasė.

Lemos ir konkrečios žodžio formos aprašo skyrimas leidžia fiksuoti kaitybės klasės ir giminės įvairavimą, pvz.:

- lema – *amžius* (ju5_Masc) ir tekste vartojamos įvairių kamienų formos *amžias* (ja_Masc), *amžas* (a_Masc), *amžis* (i_Masc,ja_Masc);
- lema – *gražus* pagrindinė būdvardžio forma nelyginamuoju laipsniu (*u5,jo8* kamienas, vyriškoji ir moteriškoji giminė), konkreti žodžio forma *gražiausias*, *gražiausis* aukščiausiuoju laipsniu (*ja* kamienas);
- giminėmis kaitomų kalbos dalių lema yra vyriškosios giminės, prie kaitybės klasės nurodoma vyriškosios ir moteriškosios giminės kaitybės klasė, o prie konkrečios žodžio formos – konkrečios pavartotos giminės klasė.

Trečias sluoksnis žymi kintamus fleksinės morfologijos požymius: veiklą, sangrąžą, diatezę (rūši), nuosaką, laiką, laipsnį, apibrėžtumą (įvardžiuotines, arba definitines, formas), giminę (giminėmis kaitomų klasių), skaičių, linksnį, asmenį.

6 lentelė. Lemos ir konkrečios žodžio formos morfologinė anotacija

Pažymų sluoksniai	Reikšmė	Pavyzdys:	
		<i>gražiausiame</i>	<i>amže</i>
M2aL lema morf. pdL	antraštinio žodžio (lemos) nekintamos morfologinės kategorijos (kaitybės klasė ir giminėmis nekaitomų klasių giminė) Pastaba: prie būdvardžių žymimos vyriškosios ir moteriškosios giminės kaitybės klasės (skiriama kableliu be tarpo)	gražus u5,jo8	amžius ju5_Masc
M2bF forma morf. pdF	konkrečios žodžio formos nekintamos morfologinės kategorijos (kaitybės klasė ir giminėmis nekaitomų klasių giminė) Pastaba: kai neįmanoma tiksliai nustatyti konkrečios formos kaitybės klasės, pvz.: pl. gen. <i>amžių</i> , dedamas klaustukas: ?_Masc	ja	a_Masc
M2cF forma fleks. pdIF	konkrečios žodžio formos fleksinės morfologijos požymiai	Sup_Masc_Sg_Loc	Sg_Loc

Toliau pateikiamas nekintamos morfologinės kategorijos pagal lemą ir pagal konkrečią žodžio formą.

7 lentelė. Nekintamos morfologinės kategorijos (\pdL, \pdF) ir jų pažymos

Morfologinė kategorija	Galimi pažymų variantai: M2aL lema morf. pdL	Galimi pažymų variantai: M2bF forma morf. pdF	Žymima prie gramatinių klasių (M1aL lema psL)
kaitybos klasė (kaitybos kamienas)	a1, ja2, ja3, u4, ju5, o6, jo7, è8, i9, i10, Cn (=i11), Cr (=i12) a1 (<i>vyras, miškas</i>), ja2 (<i>elnias, vėjas, galvijai</i>), ja3 (<i>brolis, arklis</i>), u4 (<i>sūnus, dangus</i>) ju5 (<i>sodžius, pavojus</i>), o6 (<i>ranka, evangelista</i>), jo7 (<i>žinia, sauja, marti</i>), è8 (<i>bitė</i>), i9 (<i>širdis</i>), i10 (<i>žvėris, dantis</i>), Cn (=i11 <i>akmuo, šuo</i>), Cr (=i12 <i>sesuo, duktė</i>)	a, ja, u, ju, o, jo, è, i, Cn, Cr Pastaba: numeriai prie formų paradigmu nežymimi, nes ne visais atvejais aiški visa paradigma.	daiktavardis (NA, NT)
	a1, ja2, ja3, ja4, u5, o6, jo7, jo8, è9 paradigmu numeriai pagal DLKG: a1 (<i>geras</i>), ja2 (<i>žalias, geriausias, naujas</i>), ja3 (<i>didelis, kairys, geresnis</i>), ja4 (<i>medinis, istorinis, pernykštis</i>), u5 (<i>gražus</i>) o6 (<i>gera</i>), jo7 (<i>žalia, geriausia, nauja</i>), jo8 (<i>graži, mandagi</i>), è9 (<i>geresnė, medinė</i>)	a, ja, o, jo, è, u, aD, jaD, oD, joD (įvardžiuotinės/definitinės formos) aD (<i>gerasis</i>), jaD (<i>žalialis, teisusis</i>), oD (<i>geroji</i>), joD (<i>žalioji, teisioji</i>) Pastaba: prie bevardės giminės (Neut) formų kaitybos klasė (kamienas) nenurodoma.	būdvardis (ADJ) kelintinis skaitvardis (ADJO) dalyvis (VP)
	a1, a2, ja3, ja4, i5, o6, jo7, jo8 paradigmu numeriai pagal DLKG: a1 (<i>tas, šitas, anas, katras, kas</i>), a2 (<i>kitas, visas, vienas, kiekvienas, tūlas, kožnas, [tam] tikras, manas, tavas, savas</i>), ja3 (<i>toks, šioks, šitoks, anoks, koks, joks, visoks, vienoks, kitoks, kažkoks, [kai] koks ir t. t.</i>), ja4 (<i>jis, šis, kuris</i>), i5 (<i>pats</i>), o6 (<i>ta, šita, kita, visa, mana, viena ir t. t.</i>), jo7 (<i>tokia, kokia, visokia, vienokia, jokia ir t. t.</i>), jo8 (<i>ji, ši, pati, kuri, kažkuri</i>)	a, ja, i, o, jo, aD, jaD, oD, joD (įvardžiuotinės/definitinės formos) Pastaba: kaitybos klasė nenurodoma prie negimininių įvardžių (<i>aš, tu, mes, jūs</i>) ir posesyvinio genetyvo formų (<i>mano, tavo, savo, kieno, kažkieno</i>).	įvardis, gimininis (PPER, PD, PK, PI)
	a, ja, o, i	a, ja, o, i	kiekinis skaitvardis, daiktavardiškas (CARD)
	a, ja, o, jo, i, d Pastaba: a (<i>vienas</i>), o (<i>viena</i>), d (<i>du</i>), „i,a,o“ (trys: „i,a“ Masc; „i,o“ Fem)	a, ja, o, jo, i, d, aD, jaD, oD, joD (įvardžiuotinės/definitinės formos)	kiekinis skaitvardis, būdvardiškas (CARD)
	jeigu atstatoma su sangrąžos dalelyte (refleksyvinė) lema, nurodoma: Ref_pagrindinių formų galūnės jeigu atstatoma lema su neiginiu, nurodoma: Neg_pagrindinių formų galūnės jeigu atstatoma lema su sangrąžos dalelyte ir su neiginiu, nurodoma: Neg_Ref_pagrindinių formų galūnės	a-Pres, ja-Pres, i-Pres, o-Pres, sta-Pres, šta-Pres, m,s,t-Pres (atematiniai, žymima trimis raidėmis be tarpo po kablelio) è-Past, o-Past (būtasis kartinis laikas) o-Pastf (būtasis dažninis laikas),	veiksmažodis (V)

	irr – supletyviniai ir nereguliarios darybos kamienai: <i>auti, būti, dėti, duoti, eiti, gauti, imti, likti, mirti, pulti, šluoti, virti</i>	i-Fut (būsimasis laikas), 0-Subj (tariamoji nuosaka) ki-Imp, kia-Imp (liepiamoji nuosaka)	
		a-Pres, ja-Pres, i-Pres, o-Pres, sta-Pres, šta-Pres o-Past, è-Past, o-Pastf, i-Fut, ti-Inf Pastaba: priklausomai nuo to, kokio laiko dalyvis, čia nurodoma to laiko veiksmažodžio formos kaitos klasė, pvz., prie būtojo laiko neveikiamųjų dalyvių nurodoma bendratis	dalyvis (VP)
		a, o	pusdalyvis (semiparticipijas, VSP)
		Pres_G Past_G Pastf_G Fut_G	padalyvis (gerundijus, VG)
		–	gerundyvas (reikiamybės dalyvis, VPG) bendratis (INF)
Giminė	Com (commune/bendroji giminė), Fem, Masc, Neut	Com (commune/bendroji giminė), Fem, Masc, Neut	daiktavardis (NA, NT) įvardis, asmeninis (<i>tamsta</i> PPER) kiekinis skaitvardis, daiktavardiškasis (CARD)

Toliau anotuojamos konkrečios pavartotos formos fleksinės (kintamos) morfologinės ypatybės – **M2cF forma fleks. pdIF.**

8 lentelė. Fleksinės (kintamos, M2cF forma fleks. pdIF) morfologijos kategorijos ir jų pažymos

Fleksinės morfologijos kategorija	Galimi pažymų variantai: M2cF forma fleks. pdIF konkreči žodžio forma	Kalbos dalis
giminė / genus	Com (commune/bendroji giminė), Fem, Masc, Neut	būdvardis skaitvardis (kelintinis, kiekinis būdvardiškas) įvardis (būdvardiškas įvardis ir daiktavardiškasis <i>jis, ji</i>) veiksmažodis (dalyvis, gerundivas, pusdalyvis)
skaičius / numerus	Sg, Du, Pl	daiktavardis būdvardis skaitvardis įvardis veiksmažodis (dalyvis, gerundivas, pusdalyvis, gerundijus)
linksnis / casus	Nom, Gen, Dat, Acc, Ins, Loc (locativus, inessivus), Ad (adessivus), Ill (illativus), All (allativus), Voc	daiktavardis būdvardis skaitvardis įvardis veiksmažodis (dalyvis, gerundivas)
laipsnis / gradus	Pos, Comp, Compd (comp. deminutivus - <i>él-</i>), Sup	būdvardis skaitvardis (kelintinis) prieveiksmis veiksmažodinis būdvardis (gerundivas)
asmuo / persona	1, 2, 3	įvardis veiksmažodis
rūšis (diatezė) / genus verbi (diathese)	Act, Pass	veiksmažodis
refleksyvumas (sangraža)	Ref	veiksmažodis
nuosaka / modus	Ind, Subj, Imp, Opt	veiksmažodis
laikas / tempus	Pres, Past, Pastf (būtais dažninis, frekventatyvas), Fut	veiksmažodis (išskyrus pusdalyvį)
įvardžiuotinė forma (definitivumas)	D	būdvardis skaitvardis įvardis

		veiksmažodis (dalyvis)
dalyvių kaitybos klasė	ja, jo, jaD, joD (aktyviniai dalyviai ir jų definitinės/įvardžiuotinės formos), a, o, aD, oD (pasyviniai dalyviai ir jų definitinės/įvardžiuotinės formos)	veiksmažodis (dalyvis)
gerundyvų kaitybos klasė	a, o	veiksmažodinis būdvardis (gerundyvas)

Kaitybės kategorijų pažymos rašomos didžiosiomis ir mažosiomis raidėmis be tarpų. Pažymos viena nuo kitos atskiriamos brūkšniu apačioje „_“ (taip pat be tarpų), pvz.: „Pl_Nom“.

Tais atvejais, kai galimos kelios morfologinės ypatybės (konkrečios formos giminė ar linksnis neaiškūs), jos viena nuo kitos atskiriamos kableliu be tarpo, pvz.: „Fem,Neut“, „Masc,Fem“, „Nom,Acc“.

Tais atvejais, kai morfologinė ypatybė nenustatoma, nerašoma jokia informacija, pvz.: prie veiksmažodžių trečiojo asmens formos nenurodomas skaičius; prie nelaipsniuojamų būdvardžių irrieveiksmių nenurodomas laipsnis ir pan.

Toliau pateikiama kaitomų kalbos dalių morfologinių ypatybių anotacijos tvarka.

9 lentelė. Kaitomos kalbos dalys ir jų morfologinių ypatybių anotacijos tvarka

9.1. DAIKTAVARDŽIAI

Daiktavardis	
M1aL lema psL: NA, NT	
M1bF forma psF: NA, NAA, NAP, NAT, NATA, NATP, NT, NTA, NTO, NTOA, NTOF, NTP	
M2aL lema morf. pdL = \pdL	kaitybos klasė_giminė
M2bL forma morf. pdF = \pdF	kaitybos klasė_giminė prie nelinksniuojamų daiktavardžių nurodoma tik giminė: 0_giminė
M2cF forma fleks. pdIF = \pdIF	skaičius_linksnis
kaitybos klasė	lema: a1, ja2, ja3, u4, ju5, o6, jo7, e8, i9, i10, Cn, Cr konkreči forma: a, ja, u, ju, o, jo, e, i, Cn, Cr
giminė	Masc, Fem, Com
skaičius	Sg, Pl, Du
linksnis	Nom, Gen, Dat, Acc, Ins, Loc, Ad, Ill, All, Voc

Pavyzdys:

\tx	f3magaus	grekofa
....		
\lm	žmogus	griekas
....		
\psL	NA	NA
\psF	NA	NA
\pdL	Sg_u4_Masc,Pl_e8_Masc	a1_Masc
\pdF	u_Masc	a_Masc
\pdIF	Sg_Gen	Pl_Loc_(osa)

9.2. VEIKSMAŽODŽIAI IR NEASMENUOJAMOSIOS JŲ FORMOS

Veiksmazodis M1aL lema psL: V M1bF forma psF: V, VA, VAG, VAINF, VAP, VAPP, VASP, VAUM, VG, VINF, VP, VPA, VPG, VPGP, VPGS, VPP, VPS; VSP, VUM		
M2aL lema morf. pdL = \pdL	kaitybos klasė (infinityvo forma)	
M2bL forma morf. pdF = \pdF	kaitybos klasė	
M2cF forma fleks. pdIF = \pdIF	nuosaka_laikas_skaicius_asmuo	asmenuojamosios veiksmazodzio formos skaicius nenurodomas prie 3 asmens formu
M2cF forma fleks. pdIF	nuosaka_laikas	beasmeniai veiksmazodziai
M2cF forma fleks. pdIF	dalyviu kaitybos klasė_įvardžiuotinė forma_diatezė_laikas_giminė_skaicius_linksnis	dalyviai
M2cF forma fleks. pdIF	gerundyvų kaitybos klasė_laipsnis_įvardžiuotinė forma_giminė_skaicius_linksnis	gerundyvai (veiksmazodiniai būdvardžiai)
M2cF forma fleks. pdIF	giminė_skaicius	pusdalyviai
M2cF forma fleks. pdIF	laikas	gerundijai (padalyviai)
kaitybos klasė	veiksmazodziu kaitybos kamienas (pvz.: -ti,-a,-o; -ti,-ja,-jo)	veiksmazodziai
kaitybos klasė	dalyviu kaitybos klasė: ja, jo, jaD, joD – aktyviniai dalyviai a, o, aD, oD – pasyviniai dalyviai	dalyviai
kaitybos klasė	gerundyvų kaitybos klasė: a, o	gerundyvai
refleksyvumas (sangraža)	Ref	
diatezė	Act, Pass	
įvardžiuotinė forma (definitiskumas)	D	
nuosaka	Ind, Subj, Imp, Opt	„Ind,Imp“ imperatyvo formos, kurios nesiskiria nuo indikatyvo; prie laiko nurodoma „Pres“; Imp 3 asmens formos (<i>teeina,</i>

		<i>teeinie</i>) žymimos kaip optatyvas „Opt“
laikas	Pres, Past, Pastf, Fut	
skaičius	Sg, Pl, Du	
asmuo	1, 2, 3	
giminė	Masc, Fem, Neut	
linksnis	Nom, Gen, Dat, Acc, Ins, Loc, Ad, Ill, All, Voc	

Pavyzdys:

\tx	ifchrafcha	fvd3ijthv	fchaukiamas	nepafsif3inf3tanc3ius	rafchidams
....					
\lm	išrašyti	sūdyti	šaukti	nepasižinti	rašyti
....					
\psL	V	V	V	V	V
\psF	V	VUM	VPP	VPP	VSP
\pdL	-yti,-o,-ė	-yti,-ija,-ijo	-ti,-ia,-ė	Neg_Ref_-ti,-sta,-o	-yti,-o,-ė
\pdF	o-Pres	–	ja-Pres	Ref_a-Pres	a
\pdIF	Ind_Pres_3_(a)	(u)	a_Pass_Pres_Masc_Sg_Nom	ja_Act_Pres_Masc_Pl_Acc	Masc_Sg_(ms)

9.3. BŪDVARDŽIAI, KELINTINIAI SKAITVARDŽIAI

Būdvardis Kelintinis skaitvardis M1aL lema psL: ADJ, ADJO M1bF forma psF: ADJ, ADJA, ADJAT, ADJO, ADJOA, ADJOAS, ADJOAT, ADJOP, ADJOPT, ADJOS, ADJOST, ADJOT, ADJP, ADJPT, ADJS, ADJSA, ADJST; ADJT, ADJV		
M2aL lema morf. pdL = \pdL	kaitybos klasė	
M2bL forma morf. pdF = \pdF	kaitybos klasė	
M2cF forma fleks. pdIF = \pdIF	laipsnis_įvardžiuotinė forma_giminė_skaičius_linksnis	įvardžiuotinė forma (definitiškumas) nurodoma tik prie įvardžiuotinių, laipsnis – tik prie laipsniuojamų formų
kaitybos klasė	<i>M2a:</i> a1, ja2, ja3, ja4, u5, o6, jo7, jo8, é9 <i>M2b:</i> a, ja, o, jo, è, u, aD, jaD, oD, joD (įvardžiuotinės/definitinės formos)	
įvardžiuotinė forma (definitiškumas)	D	
laipsnis	Pos, Comp, Compd, Sup	
giminė	Masc, Fem, Neut	
skaičius	Sg, Pl, Du	
linksnis	Nom, Gen, Dat, Acc, Ins, Loc, Ad, Ill, All, Voc	

Pavyzdys:

\tx	da= wanoghì	trijaczv
...		
\lm	dovanas	trečias
...		
\psL	ADJ	ADJO
\psF	ADJ	ADJOA
\pdL	a1,o6	ja2,jo7
\pdF	jaD	jo
\pdIF	Pos_D_Masc_Sg_Acc_(oji)	Fem_Sg_Acc_(u)

9.4. ĮVARDŽIAI

Įvardis M1aL lema psL: PD, PI, PK, PPER M1bF forma psF: PD, PDA, PDP, PDS, PDSA, PDSP, PI, PIA, PIP, PINEG, PINEGS, PIS, PINEGSPOSG, PISPOSG, PK, PKREL, PKS, PKSPOSG, PKSREL, PPER, PPOS, PPOSG, PPOSP, PPOSS, PPOSSP, PRF		
M2aL lema morf. pdL = \pdL	kaitybos klasė	išskyrus negimininius įvardžius (<i>aš, tu, mes, jūs</i>) ir posesyvinio genetyvo formas (<i>mano, tavo, savo, kieno, kažkieno, niekieno</i>)
M2bL forma morf. pdF = \pdF	kaitybos klasė	
M2cF forma fleks. pdLF = \pdLF	įvardžiutinė forma_giminė_skaičius_linksnis_asmuo	giminė nurodoma tik prie 3 asmens formų, įvardžiutinė forma (definitiškumas) nurodoma tik prie įvardžiutinių formų
kaitybos klasė	<i>M2aL:</i> a1, a2, ja3, ja4, i5, o6, jo7, jo8 <i>M2bL:</i> a, ja, i, o, jo, aD, jaD, oD, joD (įvardžiutinės/definitinės formos)	
įvardžiutinė forma (definitiškumas)	D	
giminė	Masc, Fem, Neut, Com	
skaičius	Sg, Pl, Du	
linksnis	Nom, Gen, Dat, Acc, Ins, Loc, Ad, Ill, All	
asmuo	1, 2, 3	

Pavyzdys:

\tx	kurif	tiei
...		
\lm	kuris	tas
...		
\psL	PK	PD
\psF	PKREL	PDS
\pdL	ja4,jo8	a1,o6
\pdF	ja	aD
\pdLF	Masc_Sg_Nom	D_Masc_Pl_Nom

9.5. KIEKINIAI SKAITVARDŽIAI

Kiekinis skaitvardis		
M1aL lema psL: CARD		
M1bF forma psF: CARD, CARDA, CARDP, CARDS, CARDSA, CARDSP		
M2aL lema morf. pdL	kaitybos klasė_giminė	giminėmis nekaitomi (daiktavardiški) skaitvardžiai prie skaitvardžių nekaitomų formų kaitybos klasė ir giminė nenurodoma (pvz., <i>dešimt, dvidešimt</i>)
M2aL lema morf. pdL	kaitybos klasė	giminėmis kaitomi (būdvardiški) skaitvardžiai
M2bL forma morf. pdF	kaitybos klasė_giminė	giminėmis nekaitomi (daiktavardiški) skaitvardžiai
M2bL forma morf. pdF	kaitybos klasė	giminėmis kaitomi (būdvardiški) skaitvardžiai
M2cF forma fleks. pdIF	įvardžiuotinė forma_giminė_skaičius_linksnis	kiekiniai skaitvardžiai (CARD) giminė nurodoma tik prie būdvardišku giminėmis kaitomų skaitvardžių
kaitybos klasė	<i>M2aL</i> : a, ja, o, jo, i, d <i>M2bL</i> : a, ja, o, jo, i, d, aD, jaD, oD, joD (įvardžiuotinės/definitinės formos)	
įvardžiuotinė forma (definitiškumas)	D	
laipsnis	Pos, Comp, Compd, Sup	
giminė	Masc, Fem, Neut	
skaičius	Sg, Pl, Du	
linksnis	Nom, Gen, Dat, Acc, Ins, Loc, Ad, Ill, All	

Pavyzdys:

\tx	we= na	abbù	Túkfanczu	dwì
...				
\lm	vienas	abu	tūkstantis	du
...				
\psL	CARD	CARD	CARD	CARD
\psF	CARD	CARD	CARD	CARD
\pdL	a,o	d	ja	d
\pdF	a	d	ja	d
\pdIF	Masc_Sg_Gen_(a)	Masc_Du_Nom	Masc_Pl_Gen_(u)	

9.6. PRIEVEIKSMIAI

Prieveiksmis M1aL lema psL: ADV, ADJ, ADJO, CARD, NA, V M1bF forma psF: ADV, ADVC, ADVNEG, ADVV		
M2aL lema morf. pdL = \pdL		
M2bL forma morf. pdF = \pdF		
M2cF forma fleks. pdIF = \pdIF	laipsnis	laipsnis nurodomas tik prie laipsniuojamų prieveiksmių
laipsnis	Pos, Comp, Compd, Sup	

Pavyzdys:

\tx	gierraus	paikiáus	gardžíaus
...			
\lm		paskui	gardžiai
...			
\psL	ADV	ADV	ADV
\psF	ADV	ADV	ADV
\pdL	–	–	
\pdF	–	–	
\pdIF	Comp_(aus)	Sup_(iáus)	Comp_(iaūs)

10 lentelė. SLIEKKO pažymų komplekse vartojamos kitos pažymos

M1bF forma psF	M1aL lema psL	Požymis	Pavyzdys
\$,	\$,	kablelis	,
\$=	\$=	kėlimo ženklas	=
\$.	\$.	sakinio pabaigos skyrybos ženklas	. ; : ? !
\$(\$(sakinio viduje vartojami ženklai (išskyrus kablelį)	- [] () :
?	?	neišspręsta problema	
X ***	X ***	dar neapdorota medžiaga	